

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ**

Спеціальність «Облік і оподаткування»

Допускається до захисту

зав. кафедри обліку і оподаткування

 к.е.н., доцент Хомовий С.М.

« _____ » _____ 2022 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
МАГІСТРА**

**«Обліково-аналітичне забезпечення управління економічним потенціалом
сільськогосподарських підприємств
(за матеріалами ТОВ «Зерноінвест-Д»)»**

Виконав (ла)

Волощук Людмила Станіславівна

Керівник

д.е.н., професор Свиноус І.В.

Рецензент

к.е.н., доцент Батажок С.Г.

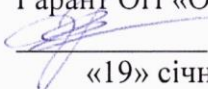

Я, Волощук Людмила Станіславівна, засвічую, що кваліфікаційну роботу виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква 2022 р.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Затверджую
Гарант ОП «Облік і оподаткування»
 д.е.н., професор Свиноус І.В.
«19» січня 2022 р.

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра
Волощук Людмили Станіславівни

Тема: «Обліково-аналітичне забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств (за матеріалами ТОВ «Зерноінвест-Д»)

Затверджено наказом ректора № ____ від _____

Перелік питань, що розробляються в роботі:

1. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств.
2. Організація процесу обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств в рамках концепції сталого розвитку.
3. Концептуальні підходи до удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом.

Вихідні дані (за необхідності) – звітність ТОВ «Зерноінвест-Д».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Дата виконання етапу	Відмітка про виконання
Затвердження теми	січень 2022	виконано
Огляд літератури	січень-лютий 2022	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2022	виконано
Дослідницько-аналітична частина	травень-липень 2022	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2022	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2022	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2022	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2022	виконано
Подання на рецензування	грудень 2022	виконано

Керівник кваліфікаційної роботи д.е.н., професор Свиноус І.В.

(підпис)

Здобувач

(підпис)

Волощук Л.С.

Дата отримання завдання «__» _____ 2022 р.

АНОТАЦІЯ

Волощук Л. С. «Обліково-аналітичне забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств (за матеріалами ТОВ «Зерноінвест-Д»).

Актуальність дослідження обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств зумовлена, зокрема, такими аспектами економічного розвитку, як обмеженість ресурсів та управлінських ноу-хау керівників підприємства, які, у свою чергу, потребують оптимальний облік і аналіз. Саме якісна система обліково-аналітичного забезпечення сільськогосподарських підприємств є основою його стабільного облікового апарату і, відповідно, забезпечення його господарської діяльності та позитивної динаміки економічного потенціалу.

Збереження стабільних ринкових позицій аграрних підприємств України, зміцнення та обґрунтування управлінських рішень, що це забезпечують, вимагають більш ґрунтовного вивчення всіх факторів розвитку аграрних формувань, насамперед, за рахунок нарощування економічного потенціалу. Доведено, що прийняття оптимальних та ефективних управлінських рішень можливо лише на основі сучасного обліково-аналітичного інструментарію, який дозволяє формувати та аналізувати необхідну інформаційну базу. Відповідно, дослідження забезпечення якісної інформації та формування системи обліково-аналітичного забезпечення процесу управління економічним потенціалом підприємства є актуальними пріоритетами висококонкурентоспроможних сільськогосподарських товаровиробників. Зроблено висновок, що підвищення ролі інформаційних технологій та інформаційного забезпечення бізнесу, процес функціонування сільськогосподарського підприємства, особливості його розвитку та специфіка управління потребують комплексного підходу до дослідження можливостей удосконалення управління економічним потенціалом, його формування та використання, і, зокрема, шляхом вдосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління підприємством.

Магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. Загальний обсяг роботи становить 150 сторінок комп'ютерного тексту, містить 15 таблиць і 17 рисунків, список використаних джерел із 61 назви.

Ключові слова: облік, аналіз, управління, обліково-аналітичне забезпечення, потенціал, потужність, результативність, сільськогосподарські підприємства, управління економічним потенціалом.

ANNOTATION

Voloshchuk L. S. "Accounting and analytical support for the management of the economic potential of agricultural enterprises (based on the materials of LLC "Zernoinvest-D"

The relevance of the study of accounting and analytical support for the management of the economic potential of agricultural enterprises is ensured, in particular, by such aspects of economic development as limited resources and management know-how of enterprise managers, which, in turn, require optimal accounting and analysis. It is the high-quality system of accounting and analytical support of agricultural enterprises that is the basis of its stable accounting apparatus and, accordingly, support for its economic activity and positive dynamics of economic potential.

Maintaining stable market positions of Ukrainian agricultural enterprises, strengthening and justifying management decisions that ensure it, require a more thorough study of all factors of the development of agrarian formations, first of all, at the expense of increasing economic potential. It has been proven that the adoption of optimal and effective management decisions can be made only on the basis of modern accounting and analytical tools, which allow forming and analyzing the necessary information base. Accordingly, the study of providing quality information and the formation of a system of accounting and analytical support for the process of managing the economic potential of the enterprise are urgent priorities of highly competitive agricultural producers. It was concluded that increasing the role of information technologies and information provision of business, the process of functioning of an agricultural enterprise, the peculiarities of its development and the specifics of management require a combined approach to researching the possibilities of improving the management of economic potential, its formation and use, and, in particular, through the improvement of accounting and analytical support for enterprise management .

The master's thesis consists of an introduction, three sections, conclusions, and a list of used sources. The total volume of the work is 150 pages of computer text, it contains 15 tables and 17 figures, a list of used sources with 61 titles.

Keywords: accounting, analysis, management, accounting and analytical support, potential, capacity, performance, agricultural enterprises, management of economic potential.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
1.1. Економічний потенціал підприємства: генезис та вектор поглиблення пізнання сутності категорії	6
1.2. Особливості обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств	22
1.3. Методичні підходи дослідження обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом як передумова активізації діяльності сільськогосподарських підприємств	36
Висновки до розділу 1	49
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Зерноінвест-Д»	
2.2. Оцінка стану та тенденцій розвитку сільськогосподарських підприємств та їх економічного потенціалу	57
2.3. Організація процесу обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств в рамках концепції сталого розвитку	77
2.4. Оцінка методичних процедур обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом сільськогосподарських підприємств	87
Висновки до розділу 2	100
РОЗДІЛ 3 УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНИМ ПОТЕНЦІАЛОМ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ З ДОТРИМАННЯМ ВИМОГ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	
3.1. Концептуальні підходи до удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом	103
3.2. Моделювання стратегії удосконалення обліково-аналітичного забезпечення управління економічним потенціалом	113
3.3. Контрольно-аудиторське документування обліково-аналітичних операцій із забезпечення управління економічним потенціалом	127
Висновки до розділу 3	137
ВИСНОВКИ	141
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ДОДАТКИ	144
ДОДАТКИ	150

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Войнаренко М. П., Осауленко О. Г., Скоробагата Л. В. Економічний потенціал підприємства: обліково-статистичний та інформаційно-технологічний контекст : монографія / за ред. О. Г. Осауленка. Київ : «Інформ.-аналіт. Агентство», 2010. 223 с.
2. Машуков Р. О. Методологічні аспекти легального врегулювання відносин за участю кооперативів. *Часопис Київського університету права*. 2016. - Т. 2, № 4. С. 194-198.
3. Андрійчук В. Г. Ефективність діяльності аграрних підприємств: теорія, методика, аналіз : монографія. Вид. 2-ге. Київ : КНЕУ, 2006. 292 с.
4. Підлісицький Г. М. Підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємств. *Економіка АПК*. 2008. № 5. С. 65-66.
5. Федонін О. С., Репіна І. М., Олексюк О. І. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. Київ : КНЕУ, 2003. С. 60.
6. Голов С. Ф. Управлінський облік : підруч. Київ : Лібра, 2004. 704 с.
7. Скворцов І. Б., Загорецька О. Я., Балик У. О. Стратегічне ціноутворення : монографія. Львів : ЗУКЦ, 2013. 350 с.
8. Бутинець Ф. Ф. Організація бухгалтерського обліку : підруч. для студ. спец. "Облік і аудит" вищ. навч. закл. / під ред. Ф. Ф. Бутинця. 3-є вид., доп. і перероб. Житомир : «Рута», 2002. 592 с.
9. Безродна Т. М. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємством: визначення сутності поняття. *Вісн. Східноукр. Нац. ун-ту ім. В. Даля*. 2008. Ч. 2, № 10 (129). С. 35-38.
10. Вахрушина М. А. Бухгалтерский управленческий учет : учеб. Москва : Омега. 2007. 576 с.
11. Гоголь Т. А. Обліково-аналітичне забезпечення управління підприємств малого бізнесу : монографія. Чернігів : Лозовий В.М., 2014. 384 с.
12. Мельник Т. М. Формування інформаційних ресурсів управлінського обліку для контролювання фінансових результатів підприємства. *Молодий вчений*. 2015. № 8 (23). С. 63-68.

13. Пилипенко А. А., Дзьобко І. П., Писарчук О. В. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління витратами підприємств та їх об'єднань : монографія. Харків : ХНЕУ, 2011. 344 с.

14. Гудзинський О. Д., Кірейцев Г. Г., Пахомова Т. М. Теоретичні аспекти формування обліково-аналітичного механізму менеджменту. *Облік і фінанси АПК*. 2008. № 3. С. 89-93.

15. Бруханський Р. Ф. Модернізація обліково-інформаційного забезпечення стратегічного менеджменту сільськогосподарських підприємств. *Сучасний бухгалтерський облік, аналіз і аудит: галузевий аспект*. Дніпропетровськ : «Герда», 2013. С. 21-34.

16. Волощук Л. О. Обліково-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком підприємства. *Праці Одеського політехнічного університету*. 2011. Вип. 2 (36). С. 329-334.

17. Пантелеєв В. П. Внутрішньогосподарський контроль: методологія та організація : монографія / Державна академія статистики, обліку та аудиту. Київ : «Інформ.-аналіт. агенство», 2008. 491 с.

18. Сокол О. Г. Нормативно-регуляторні аспекти сучасного обліку сільськогосподарських підприємств. *Збірник наукових праць ВНАУ. Серія : Економічні науки*. 2012. № 4 (70). С. 108-114.

19. Будько О. В. Класифікація обліково-аналітичної інформації з метою інформаційного забезпечення управління сталим розвитком підприємства. *Інноваційна економіка*. 2015. № 1(56). С. 207-212.

20. Гнатишин Л. Б. Фінансова звітність в оцінці економічного потенціалу фермерських господарств. *Економіка АПК*. 2010. № 6. С. 87-91.

21. Россоха В. В. Теоретичні положення оцінки потенціалу підприємств АПК. *Економіка АПК*. 2005. № 6. С. 45-51.

22. Тищенко О. М. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу. Київ : ВНТУ, 2004. 350 с.

23. Бачевський Б. Є., Заблудська І. В., Решетняк О. О. Потенціал і розвиток підприємства : навч. посіб. Київ : Центр учбової літератури, 2009. 400 с.

24. Мороз Ю. Ю. Формування економічного потенціалу підприємства в системі показників бухгалтерського обліку. *Вісник Житомирського національного агроекологічного університету*. 2012. № 2(2). С. 314-322. URL:

25. Гангал Л. С. Механізм обліково-аналітичного забезпечення управління конкурентоспроможністю сільськогосподарських підприємств. *Інноваційна економіка*. 2016. №1-2. С.124-130.

26. Лазаришина, І. Д. Основні теоретичні засади економічного аналізу додаткової вартості. *Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки : зб. наук. пр.* Кіровоград : КНТУ, 2006. Вип. 10, ч. 2. С. 135-139.

27. Макаренко А. С. Обліково-аналітичне забезпечення як фактор підвищення результативності управління раціональним лісокористуванням. *Agricultural and Resource Economic*. 2017. № 2. С. 109-121.

28. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 (МСФЗ 1) «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». Вид. офіц. Київ : Міністерство фінансів України, 2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_004.

29. Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 27 (МСБО 27) Консолідована та окрема фінансова звітність. Вид. офіц. Київ : Міністерство фінансів України, 2012. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_045.

30. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Вид. офіц. Київ : Міністерство фінансів України, 2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13#n16>.

31. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств». Вид. офіц. Київ : Міністерство фінансів України, 1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0499-99>.

32. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV. Вид. офіц. Київ : Верховна Рада України, 1999. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>.

33. Олійник О. О. Сегментація управлінського обліку в діяльності

інтегрованих аграрних підприємств. *Агросвіт*. 2013. № 10.
URL: http://www.agrosvit.info/pdf/10_2013/8.pdf.

34. Чижевська Л. В. Бухгалтерський облік як професійна діяльність: теорія, організація, прогноз розвитку : монографія. Житомир : ЖДТУ, 2009. 528 с.

35. Завадський Й. С. Менеджмент: Management. Київ : Українсько-фінський інститут менеджменту і бізнесу, 1997. Т. 1. 543 с.

36. Король С. Я. Практичні аспекти аудиту нефінансової звітності. Економіка: реалії часу. 2017. №3(31). URL: <https://economics.opu.ua/files/archive/2017/No3/35.pdf>.

37. Статистико-аналітичне забезпечення управління інноваційним розвитком економічних суб'єктів : колективна монографія / за заг. ред. В. К. Савчука / [Богданюк О. В., Воляк Л. Р., Гузь М. М., Дзюба Т. І., Куць Т. В., Макарчук О. Г., Микицей Т. Д., Музиченко А. О., Рябенко Л. М., Савчук В. К., Симоненко О. І., Собченко Т. С., Федорченко К. О., Чухліб А. В.]. К.: Ямчинський О., 2020. 292 с.

38. Лазаришина І. Д., Кістер Агнешка Адаптація теорії корисності для забезпечення якості аналітичної інформації. Економічні та правові основи суспільних трансформацій в умовах фінансової глобалізації : монографія / за редакцією Ю. Пасічник. Нью-Йорк, США : «Юнона», 2018. 466 с. С. 294-301.

39. Гуцаленко Л. В., Мулик Т. О. Оцінка біоенергетичного потенціалу Вінницької області. Електронне фахове видання «Ефективна економіка». 2018. № 3. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?n=3&y=2018>

40. Жук В. М. Бездушна Ю. С. Облік та оцінка земельного потенціалу України у світовій статистиці: глобальні перспективи та застереження. Вісник ЖДТУ: Економіка, управління та адміністрування. 2019. № 4(90). С. 155-160.

41. Савчук В. К., Воляк Л. Р. Природно-ресурсний потенціал сільськогосподарських підприємств: обліково-аналітична оцінка, стратегія розвитку : монографія. Київ : «Компринт». 2016. 281 с.

42. Господарський кодекс України : Закон України від 16.01.2003 р.

№436-IV.Дата оновлення 27.02.2021 р.№1183-IX.

URL:<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>(дата звернення 18.03.2021)

43. Левченко З. М. Організація бухгалтерського обліку виробничих запасів аграрного підприємства. *Економіка і суспільство*. 2016. № 3. С. 517-521. URL:https://economyandsociety.in.ua/journals/3_ukr/88.pdf (дата звернення 17.03.2021).

44. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси»: Наказ Міністерства фінансів України № 131 від 14 черв. 2000 р. /Верховна Рада України, 2000. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>

45. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 “Основні засоби”, затверджено наказом Міністерства фінансів України 27 квітня 2000 р. № 92, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 18 травня 2000 р. за № 288/4509.

46. Акімова Т. В. Основні теоретичні засади організації контрольно-ревізійної роботи на підприємстві. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2019. №2(19). С.373-380.

47. Інструкція по застосуванню Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій, підприємств і організацій, затверджена Міністерством фінансів України від 30.11.1999 № 291, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99#Text>.

48. Методичні рекомендації по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку, затверджені наказом Міністерства фінансів України від 29.12.2000 № 356, із змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>.

49. Король Г. О. Теоретичні засади інформаційного забезпечення внутрішньогосподарського контролю на підприємстві. *Електронне наукове фахове видання «Ефективна економіка»*. Дніпро : ДДАЕУ, 2016. № 11. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5285>.

50. Марченко В. Р. Інтегральна оцінка рівня забезпечення стратегічного управління інноваційним розвитком підприємства. *Економічний аналіз*. 2019. Т. 29, № 1. С. 149-155.

51. Бержанір І. А. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства.

Молодий вчений. 2018. № 2(2). С. 682-686.

52. Паянок Т. М., Савченко А. М., Морозюк А. М. Загальна оцінка фінансового стану підприємства: теоретичні та практичні підходи. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 88-94.

53. Єршова Н. Ю. Розвиток бухгалтерського обліку в умовах переходу до цифрової економіки. *Вісник Національного технічного університету "Харківський політехнічний інститут"*. 2020. № 2. С. 75-80.

54. Податковий кодекс України. Закон України. Законодавство України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

55. Ромашко О. М., Неміш Ю. В. Практичні аспекти оцінювання фінансових ресурсів підприємства. *Проблеми економіки*. 2020. № 2. С. 288-294.

56. Федонін О. С. Потенціал підприємства: формування та оцінка : навч. посіб. / Київський національний економічний університет. Київ : КНЕУ, 2005. 261 с.

57. Подолянчук О. А. Сутність обліково-аналітичної інформації та її роль у системі контролю сільськогосподарського підприємства. *Економіка АПК*. 2010. № 3. С. 54-57.

58. Яворов В.В. Удосконалення управлінського обліку в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2010. № 3. С. 107-112.

59. Тринька Л. Я. Проблеми обліково-аналітичного забезпечення в системі економічної безпеки підприємств. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України*. 2012. Вип. 177, ч. 4. С.177-182.

60. Солодовнік О. О. Основні підходи до оцінювання економічної та фінансової безпеки: сутність і напрями вдосконалення. *Бізнес Інформ*. 2021. № 2. С. 6-12.

61. Федоронько Н. І. Методи фінансового аналізу консолідованої фінансової звітності. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2015. № 4. С. 337-341.

ДОДАТКИ